

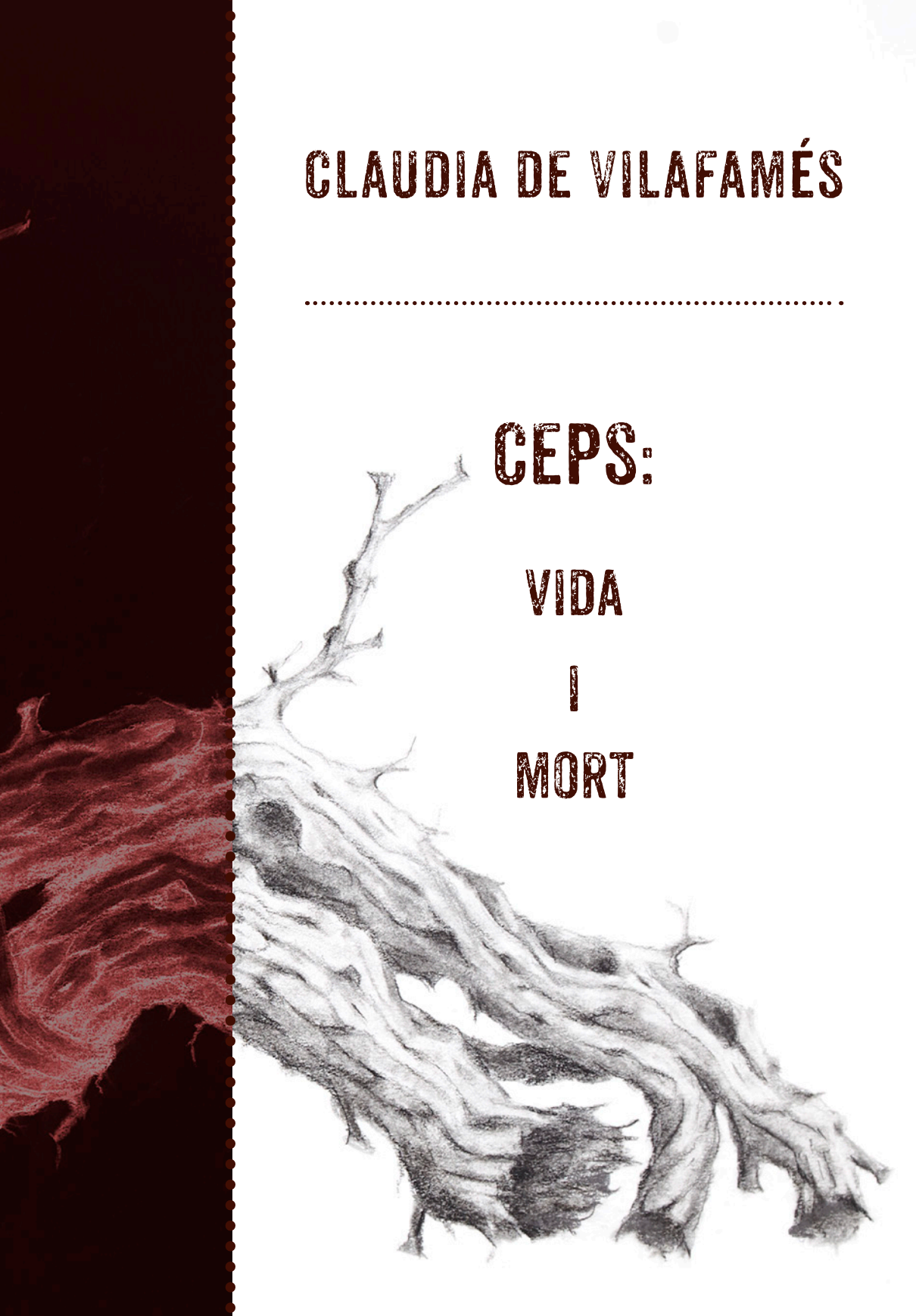
CLAUDIA DE VILAFAMÉS

CEPS:

VIDA

I

MORT

CEPS:

VIDA

I

MORT

CEPS: VIDA I MORT

CLAUDIA DE VILAFAMÉS

A Sergi i Caterina.
A ma mare per ensenyar-me a estimar la terra.

L'exposició que estan a punt de contemplar ens transporta al particular univers creatiu de la creadora plàstica Claudia Trilles, Claudia de Vilafamés. Una col·lecció d'art realista, amb la qual ens mostra el seu món interior, mitjançant la seua tradició cultural i quotidiana. El Museu de la Ciutat Casa de Polo acull l'exposició «Ceps: vida i mort».

La mostra ens trasllada a un espai i un temps molt personal de l'artista. Uns moments íntims en els quals afloren els sentiments viscuts durant la dura pandèmia. Els olis, composts per línies i colors subtils, ens permeten entrar en els nostres pensaments personals; ens guien en un viatge interior per a descobrir que la vida va més enllà del dia a dia, que la vida és compartir i és també atrevir-nos a mirar enrere per a trobar la força que ens ajude a seguir endavant. Amb la seua mirada, l'artista ens atrapa i ens convida a ser conscients del nostre origen en un moment en què tots i totes ho necessitem.

Conèixer nous artistes, noves obres, ens ajuda a estimular la nostra imaginació i creativitat. És per això que aquesta exposició serà una nova ocasió per a endinsar-nos en un viatge creatiu, ple de realisme i bon fer de l'artista.

Vull agrair el treball del Departament de Museus de la Regidoria de Cultura, per oferir-nos l'oportunitat de gaudir d'una mostra d'art contemporani que ens obri els ulls a noves formes d'expressió i ens consolida com una ciutat que viu i estima la cultura. I, de manera especial, el meu agraïment i felicitació a l'artista Claudia Trilles, per compartir amb Vila-real l'univers íntim i personal que presenta a través d'aquesta exposició.

Anime els vila-realencs i les vila-realencues, així com els veïns i les veïnes d'altres localitats, a visitar la mostra i a descobrir totes les possibilitats que ens brinda la cultura a Vila-real.

José Benlloch Fernández

Alcalde de Vila-real

LA MORT, UNA VISIÓ PERSONAL

Hem de pensar el retorn a l'insensible que no és pas cap endarrerere. Arribem a ser totalment vertaders, ens complim. Hem de reinterpretar la mort.

Friederich Nietzsche (KGW. V. 2. p. 366 (11.70))

i jo els done vida eterna i mai periran, i ningú les arrabassarà de la meua mà.

Joan 10: 28-29

Claudia Trilles, Claudia de Vilafamés, és una creadora plàstica de dilatada trajectòria en què ha anat creant un llenguatge visual propi a més d'uns marcats i característics codis d'interpretació i reflexió envers diferents elements que formen part de la seua quotidianitat, però que a través del seu pinzell i òptica personal ultrapassen la mera representació de la realitat per endinsar-se en un món d'introspecció per copsar altres realitats.

La seua producció artística té una sòlida base realista en què el bodegó o natura morta serveix de reflexió envers els materials i elements de la seua tradició cultural i quotidiana. Pomes, codonys, vaixelles, cristalleries, joguines,... han estat els objectes representants al llarg de la seua trajectòria artística. De forma individual o amb composicions de forta càrrega poètica li han servit per a expressar el seu món interior. Un món aparentment senzill en què ha anat evolucionant fins a arribar a provocar en l'espectador una reflexió que va més enllà del que és representant, de la cosa observada, potser d'una realitat que no existeix. La disposició de les composicions, els jocs de llums i ombres, el tractament de l'espai,...

ultrapassa l'hiperrealisme per endinsar-nos en el seu món reflexiu, en una realitat subjectiva on els objectes i matèries perden la seua substantivitat per transformar-se en quelcom al·legòric, simbòlic, amb una considerable atracció icònica que provoca lectures polièdriques.

La terrible crisi sanitària que a començament de l'any 2020 va sacsejar el món, mostrant la fragilitat de l'ésser humà davant d'un virus microscòpic i la mortaldat ocasionada, juntament amb l'aïllament en què va estar sotmesa la societat per evitar la propagació de la malaltia va tindre àmplies conseqüències tant en l'àmbit individual com col·lectiu. La necessitat de socialització i trencament de l'aïllament comportà que al món de les arts s'iniciara una frenètica activitat creadora i la necessitat de compartir, emprant les xarxes socials com a mecanisme de comunicació en un crit d'esperança.

La situació també va sacsejar Claudia i les llargues hores de confinament la van dur a reflexionar precisament sobre les conseqüències més negatives que la pandèmia estava tenint sobre la població, la mort. Si bé aquesta és una temàtica nova entre la producció artística de Claudia, en totes les cultures la mort ha estat present com a dogma fonamental creant a partir de la cerca del coneixement i comprensió del fet un ampli ventall iconogràfic on, possiblement, la calavera haja estat la representació més recurrent.

I una vegada més l'artista recorre al seu microcosmos personal, als seus records, i a les seues vivències; a les seues arrels, per buscar l'objecte que li permet la reflexió sobre la mort. I torna a cerca sobre el territori viscut la font d'inspiració, la matèria que li permet expressar de forma metafòrica la mort. I en la cerca troba el cep, eixia matèria llenyosa que un dia va ser expressió de vida, de verd, de fruit i de vi, però que ara en haver desaparegut la saba dels vasos conductors representa la mort.

I és que parlar de Vilafamés és també parlar de vi, de la vinya, que al llarg de les dècades centrals del segle XX senyorejaven les riques terres del pla de Vilafamés, i es convertia en recurs fonamental de les economies familiars.

Amb un marcat cicle anual, i després d'un període d'hibernació en què els ceps semblaven morts, a la primavera començaven a créixer els nous brots i a verdejar els pàmpols, mentre que a l'estiu s'iniciava la fructificació per a donar pas al mes de setembre, amb els raïms ja madurs, a la verema. Les colles de veremadors i veremadores iniciaven una activitat frenètica a les diferents parcel·les agrícoles per tallar i entrar el raïm al celler. La plaça es convertia, al final de la vesprada, en un formiguer d'activitat on carros i tractors transportaven el fruit de la jornada de treball, dia rere dia, mentre els raïms estaven als ceps. Amb la poda dels sarments finalitzava el cicle que deixava el cep en parada per iniciar, l'any següent el nou cicle de producció.

L'aprovació de la Llei 25/1970, de 2 de setembre, de prohibició de venda i plantació de ceps híbrids va provocar l'arrancament de les vinyes i la substitució de conreu, i amb ella el final d'un temps que no tornarà.

És a aquesta experiència viscuda, on Claudia, recorrerà a la cerca de ceps per a la nova producció artística. Una sèrie que, ella mateixa ha denominat "Ceps: vida i mort". Un terme on es barregen dues realitats, la vida i la mort. En la seua reflexió emprarà tècniques noves fins ara no utilitzades, d'una banda, continuarà amb l'oli sobre llenç, però també aplicarà com a nous mitjans d'expressió la tècnica mixta i el dibuix a carbó.

Novament, utilitzarà formats ja habituals en les seues produccions. L'horitzontalitat en la forma de representació dels ceps, remarcarà el sentit de la mort; els ceps han deixat d'estar en la seua posició vertical, de vida, per representar-se tombats i sense arrels que permeten una referència per conèixer la seua disposició original. S'accentua així una

transformació de l'objecte que crea en l'espectador una forta càrrega d'intriga, de desassossec, evocant de manera metafòrica, sensacions i emocions alhora que l'objecte està immers en una atmosfera inquietant. També hi ha un canvi en la pinzellada, que ara passa a ser més àgil, més expressiva per conformar els elements, les fustes cristal·loides, els senyals d'antigues mutilacions,...

La paleta de colors emprada en les noves creacions és bàsica. Les composicions s'inunden de llum com a contrapunt a la gamma de grisos per a remarcar l'efecte de la matèria morta, sense cap concessió al color excepte amb les tonalitats verdoses de la molsa que ocupen determinades parts del cep. O les fotografies que acompanyen algunes de les composicions on es remarca mitjançant el color pàmpols i raïms deixant entreveure la necessitat de dotar de vida l'element mort, en contraposar, una vegada més la vida i la mort. Sembla com si imperativament la reflexió sobre la mort li crea la necessitat de tornar a la vida, de mostrar allò que ha estat abans d'arribar al seu estat actual.

Els espais on Claudia representa l'objecte de reflexió, com s'ha apuntat, estan caracteritzats per la indefinició, la neutralitat de les composicions que ens traslladen a uns espais inquietants, desconeguts, on sols les ombres dels objectes ens permeten unes mínimes referències espacials. El cep té tot el protagonisme, i la seua disposició sobre l'espai ens permet veure formes marcadament antropomòrfiques, monstruoses,... algunes de les quals semblen fotogrames extrets de pel·lícules de terror; tots ells amb uns difícils equilibris per mantindre l'horitzontalitat i que alhora evoquen diferents sensacions en l'observador, traslladant-lo a uns mons onírics, recolzats en les realitats dels objectes, però amb una forta càrrega surrealista.

Si bé el gros de la producció va ser realitzat durant els episodis més cruels de la pandèmia. Les tres últimes obres, creades durant la nova normalitat pandèmica supose una evolució. Els fons de les com-

posicions varien a blanc, gris i negre. L'horitzontalitat dona pas a la verticalitat. El cep, objecte de reflexió, com si es tractés d'un retrat ens planteja nous interrogants: és mort?, està en parada vegetativa?,...

Al llarg de les obres Claudia ens mostra, una vegada més, el seu món interior. Una reflexió sobre la mort però, al mateix temps, una mirada a la irresistible necessitat de l'esperança en la vida.

Vilafamés, maig de 2022

Xavier Allepuz Marzà

Membre de la Junta Rectora del Museu d'Art Contemporani

Vicente Aguilera Cerni de Vilafamés

LA MUERTE, UNA VISIÓN PERSONAL

Tenemos que pensar el retorno al insensible que no es paso hacia atrás. Llegamos a ser totalmente verdaderos, nos cumplimos. Tenemos que reinterpretar la muerte.

Friederich Nietzsche (KGW. V. 2. p. 366 (11.70)

y yo les doy vida eterna y no perecerán jamás, ni nadie las arrebatará de mi mano.

Joan 10: 28-29

Claudia Trilles, Claudia de Vilafamés, es una creadora plástica de dilatada trayectoria a lo largo de la cual ha ido creando un lenguaje visual propio, además de unos marcados y característicos códigos de interpretación y reflexión hacia diferentes elementos que forman parte de su cotidianidad, pero que a través de su pincel y óptica personal traspasan la mera representación de la realidad para adentrarse en un mundo de introspección en el que representar otras realidades.

Su producción artística tiene una sólida base realista en la cual el bodegón o naturaleza muerta sirve de reflexión sobre los materiales y elementos de su tradición cultural y cotidiana. Manzanas, membrillos, vajillas, cristalerías, juguetes,... han sido los objetos representados a lo largo de su trayectoria artística. De forma individual o en composiciones de fuerte carga poética le han servido para expresar su mundo interior. Un mundo aparentemente sencillo que ha ido evolucionando hasta llegar a provocar en el espectador una reflexión que va más allá de lo representado, de la cosa observada, quizás de una realidad que no existe. La disposición de las composiciones, los

juegos de luces y sombras, el tratamiento del espacio,... sobrepasa el hiperrealismo para adentrarnos en su mundo reflexivo, en una realidad subjetiva donde los objetos y materias pierden su sustantividad para transformarse en algo alegórico, simbólico, con una considerable atracción icónica que provoca lecturas poliédricas.

La terrible crisis sanitaria que a comienzo del año 2020 sacudió el mundo, mostrando la fragilidad del ser humano ante un virus microscópico y la mortandad ocasionada, junto con el aislamiento en que estuvo sometida la sociedad para evitar la propagación de la enfermedad tuvo amplias consecuencias tanto en el ámbito individual como colectivo. La necesidad de socialización y rotura del aislamiento comportó que en el mundo de las artes se iniciara una frenética actividad creadora y la necesidad de compartir, empleando las redes sociales como mecanismo de comunicación en un grito de esperanza.

La situación también sacudió a Claudia y las largas horas de confinamiento la llevaron a reflexionar precisamente sobre las consecuencias más negativas que la pandemia estaba teniendo sobre la población, la muerte. Si bien esta es una temática nueva entre la producción artística de Claudia, en todas las culturas la muerte ha estado presente como dogma fundamental, creando a partir de la búsqueda del conocimiento y comprensión del hecho un amplio abanico iconográfico donde, posiblemente, la calavera haya sido la representación más recurrente.

Y una vez más la artista recurre a su microcosmos personal, a sus recuerdos, y a sus vivencias; a sus raíces, para buscar el objeto que le permite la reflexión sobre la muerte. Y vuelve a buscar sobre el territorio vivido la fuente de inspiración, la materia que le permite expresar de forma metafórica la muerte. Y en la búsqueda encuentra la cepa, esa materia leñosa que un día fue expresión de vida, de verde, de fruto y de vino, pero que ahora al haber desaparecido la savia de los vasos conductores representa la muerte.

Y es que hablar de Vilafamés es también hablar de vino, de la viña, que a lo largo de las décadas centrales del siglo XX señoreaba las ricas tierras del Llano de Vilafamés, y se convertía en recurso fundamental de las economías familiares.

Con un marcado ciclo anual, y después de un periodo de hibernación en el que las vides parecen muertas, en la primavera empezaban a crecer los nuevos brotes y a verdear los pámpanos, mientras que en verano se iniciaba la fructificación para dar paso en el mes de septiembre, con los racimos ya maduros, a la vendimia. Las collas de vendimiadores y vendimiadoras iniciaban una actividad frenética en las diferentes parcelas agrícolas para cortar y entrar la uva en la bodega. La plaza se convertía, al final de la tarde, en un hormiguero de actividad donde carros y tractores transportaban el fruto de la jornada de trabajo, día tras día, mientras los racimos estaban en las cepas. Con la poda de los sarmientos finalizaba el ciclo que dejaba la vid en parada para iniciar, el año siguiente, el nuevo ciclo de producción.

La aprobación de la Ley 25/1970, de 2 de septiembre, de prohibición de venta y plantación de cepas híbridas, provocó el arranque de las viñas y la sustitución de cultivo, y con ella el final de un tiempo que no volverá.

Es a esta experiencia vivida, donde Claudia, recurrirá a la búsqueda de vides muertas para la nueva producción artística. Una serie que, ella misma, ha denominado «Ceps: vida i mort». Un término donde se mezclan dos realidades, la vida y la muerte. En su reflexión empleará técnicas nuevas hasta ahora no utilizadas, por un lado, continuará con el óleo sobre lienzo, pero también aplicará como nuevos medios de expresión la técnica mixta y el dibujo a carbón.

Nuevamente, utilizará formados ya habituales en sus producciones. La horizontalidad, en la forma de representación de las cepas, remarcará el sentido de la muerte; las vides han dejado de estar

en su posición vertical, de vida, para representarse tumbadas y sin raíces que permitan una referencia para conocer su disposición original. Se acentúa así una transformación del objeto que crea en el espectador una fuerte carga de intriga, de desasosiego, evocando de forma metafórica, sensaciones y emociones a la vez que el objeto está inmerso en una atmósfera inquietante. También hay un cambio en la pincelada, que ahora pasa a ser más ágil, más expresiva para conformar los elementos, las maderas resacas, las señales de anti-guas mutilaciones,...

La paleta de colores empleada en las nuevas creaciones es básica. Las composiciones se inundan de luz como contrapunto a la gama de grises para remarcar el efecto de la materia muerta, sin ninguna concesión al color, excepto con las tonalidades verdosas del musgo que ocupan determinadas partes de la cepa. O las fotografías que acompañan algunas de las composiciones donde se remarca mediante el color, pámpanos y racimos, dejando entrever la necesidad de dotar de vida el elemento muerto, al contraponer, una vez más, la vida y la muerte. Parece como si imperativamente la reflexión sobre la muerte le crea la necesidad de volver a la vida, de mostrar aquello que ha sido antes de llegar a su estado actual.

Los espacios donde Claudia representa el objeto de reflexión, como se ha apuntado, están caracterizados por la indefinición, la neutralidad de las composiciones que nos trasladan a unos espacios inquietantes, desconocidos, donde solos las sombras de los objetos nos permiten unas mínimas referencias espaciales. La cepa tiene todo el protagonismo, y su disposición sobre el espacio nos permite ver formas marcadamente antropomórficas, monstruosas,... algunas de las cuales parecen fotogramas extraídos de películas de terror; todos ellos con unos difíciles equilibrios para mantener la horizontalidad y que a la vez evocan diferentes sensaciones en el observador, trasladándolo a unos mundos oníricos, apoyados en las realidades de los objetos, pero con una fuerte carga surrealista.

Si bien el grueso de la producción fue realizado durante los episodios más crueles de la pandemia. Las tres últimas obras, creadas durante la nueva normalidad pandémica, suponen una evolución. Los fondos de las composiciones varían a blanco, gris y negro. La horizontalidad da paso a la verticalidad. La vida, objeto de reflexión, como si se tratara de un retrato, nos plantea nuevos interrogantes: ¿está muerta?, ¿está en parada vegetativa?,...

A lo largo de las obras, Claudia nos muestra, una vez más, su mundo interior. Una reflexión sobre la muerte pero, al mismo tiempo, una mirada a la irresistible necesidad de la esperanza en la vida.

Vilafamés, mayo de 2022

Xavier Allepuz Marzà

Miembro de la Junta Rectora del Museo de Arte Contemporáneo

Vicente Aguilera Cerni de Vilafamés

CEPS: VIDA I MORT

Tríptic de 184x81 cm amb quadre a l'oli de 100x81 cm i dues fotos de 30x81 cm. 2021

Tríptic de 143x65 cm amb quadre a l'oli de 81x65 cm i dues fotos de 22x65 cm. 2021

Triptic de 146x40 cm, amb quadre a l'oli de 90x40 cm i dues fotos de 20x40 cm. 2021

Triptic de 146x40 cm, amb quadre a l'oli de 90x40 cm i dues fotos de 20x40 cm. 2021

Triptic de 136x30 cm, amb quadre a l'oli de 80x30 cm i dues fotos de 20x30 cm. 2021

Quadre, oli sobre llenç de 80x80 cm. 2022

Quadre, oli sobre llenç de 80x80 cm. 2022

Quadre, oli sobre llenç de 80x80 cm. 2022

Díptip de paper Guarro 70x50 cm cadascú i llapis. 2021

Paper Guarro de 70x50 cm i llapis. 2021

Paper Guarro de 70x50 cm i llapis. 2020

Paper Guarro de 70x50 cm i llapis. 2020

Paper Guarro de 70x50 cm i llapis. 2020

Paper Guarro de 70x50 cm i llapis. 2021

Paper Guarro de 70x50 cm i llapis. 2020

Impressió digital amb tinta UltraChome HD, en paper d'alta qualitat Creative Textured 320,
llapis i aquarel·la

Impressió digital amb tinta UltraChome HD, en paper d'alta qualitat Creative Textured 320,
llapis i aquarel·la

Claudia de Vilafamés

Vilafamés 1967.

L'any 1984 vaig fer la meua primera exposició a la Biblioteca Municipal de Vilafamés.

A partir de 1986 em dedique professionalment a la pintura, exposant en Castelló a la galeria Trassos i en València en la galeria Pizarro 8.

L'any 1989 contacte amb la galeria Subex de Barcelona i comence a treballar amb ells fins hui en dia, 33 anys ininterromputs. Amb ells també expose a la galeria Akka-Valmay de París i a la fira Artexpo de Barcelona.

Expose també a la Galeria Manolo Sáez en Curitiba, Brasil.

L'any 2011 vaig celebrar amb una exposició al Centre Cultural les Aules de Castelló i la edició del llibre *La Poesia del bodegón*, els meus 25 anys pintant bodegons.

Des de 2014 treballe també amb l'ArtDog Gallery de Londres amb qui he exposat a fires en Londres, Hong-Kong, Nova York, Liverpool i Copenhague.

L'any 2020 l'Ajuntament de Castelló m'encomane el retrat del fill predilecte de Castelló Germà Colón.

El 2022 expose al MACVAC de Vilafamés junt a Manuela Ballester.

BIBLIOGRAFÍA

- *Claudia i Manuela*
MACVAC. Museu d'Art Contemporani Vicente Aguilera Cerni de Vilafamés.
ISBN: 978-84-09-38661-1
- *Claudia de Vilafamés. La poesía del bodegón.*
Ed. Servicio de Publicaciones Diputación de Castellón.
ISBN:978-84-15301-14-1
- Agramunt Lacruz, Francisco. *Diccionario de artistas valencianos del siglo XX.*
València 1999
- Gascó Sidro, Antonio J. *Pintores de Castellón. Del neoclasicismo al arte contemporáneo.* València 1996.
- Berenguer Palau, Lorenzo. *Artistas valencianos contemporáneos.* València 1997.
- Blasco Carrascosa, Juan Angel. *Museu d'art contemporani de Vilafamés, Vicente Aguilera Cerni.* Generalitat Valenciana 2001.

Crèdits

«Ceps: vida i mort»

Exposició del 19 d'octubre de 2023 al 19 de gener de 2024

Organitza:

Ajuntament de Vila-real. Regidoria de Cultura

Comissariat

Xavier Allepuz Marzà

Coordinació tècnica:

Ajuntament de Vila-real. Departament de Museus

Retolació:

Eduardo J. Reverter Soriano

Edita:

Ajuntament de Vila-real. Regidoria de Cultura

Textos:

Xavier Allepuz Marzà

Disseny i maquetació:

Drip Studios SL

Fotografia:

Joan Callergues, Sergi Viciano i Claudia

Retoc digital:

Vicente Galindo, Sergi Viciano i Claudia

Impressió:

Drip Studios SL

ISBN: 978-84-18108-45-7

Dipòsit legal: CS 780-2023

© Dels textos, els seus autors

© De les imatges, els seus autors

© D'aquesta edició, Ajuntament de Vila-real. Regidoria de Cultura

MUSEU
DE LA CIUTAT
CASA DE POLO

Ajuntament
de **Vila-real**

LNVRXXXI
La nova Vila-real del sXXI
Santitat, Inclusió, Oportunitat, Seguretat, Innovació

Junts

Vila-real

avança